

ΣΑΝ
ΣΗΜΕΡΑ

Διάλογος με τον Γιώργο Μιχελακάκη για την Ιστορία και την ιστορική συνείδηση

Γεγονότα

303 - Ο Γαλέριος εκδίδει διάταγμα με το οποίο ξεκινά το διωγμό εναντίον των Χριστιανών στις υπό τον δικό του έλεγχο επαρχίες της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας.

1582 - Με την παπική βούλα *Inter gravissimas*, ο Πάπας Γρηγόριος ΙΓ΄ ανακοινώνει το γρηγοριανό ημερολόγιο.

1607 - Κάνει πρεμιέρα στη Μάντοβα ο Ορφέας του Κλαούντιο Μοντεβέρντι, ένα από τα πρώτα έργα που αναγνωρίζονται ως όπερα.

1821 - Ελληνική Επανάσταση: Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης υψώνει επαναστατική σημαία στο Ιάσιο της Μολδοβλαχίας.

1942 - Η μάχη του Λος Άντζελες: Ένας λανθασμένος συναγερμός οδηγεί σε μπαράζ αντιαεροπορικών πυρών που κράτησε μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες της 25ης Φεβρουαρίου.

1946 - Ο συνταγματάρχης Χουάν Περόν, ιδρυτής του πολιτικού κινήματος που έγινε γνωστό ως Περονισμός, εκλέγεται για πρώτη φορά πρόεδρος της Αργεντινής.

1981 - Σεισμός μεγέθους 6,7 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ, με επίκεντρο τις Αλκυονίδες νήσους στον Κορινθιακό κόλπο, πλήττει την Κεντρική Ελλάδα με απολογισμό 20 νεκρούς.

1994 - Η Βουλή των Ελλήνων με ομόφωνο ψήφισμα αναγνωρίζει, μετά από 70 χρόνια, την Γενοκτονία των Ποντίων, ορίζοντας την 19η Μαΐου ως «Ημέρα Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο Μικρασιατικό Πόντο».

2022 - Ξεκινάει στις 05.00 ώρα Ρωσίας η Ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Γεννήσεις

1934 - Χρήστος Λαμπράκης, Έλληνας εκδότης

1934 - Γιώτα Λύδια, Ελληνίδα τραγουδίστρια

1949 - Πασχάλης Τερζής, Έλληνας τραγουδιστής

1955 - Αλέν Προστ, Γάλλος οδηγός αγώνων

1955 - Στιβ Τζομπς, Αμερικανός επιχειρηματίας

Θάνατοι

1975 - Δημοσθένης Στεφανίδης, Έλληνας νομικός και πανεπιστημιακός

1980 - Γεώργιος Ανδριανόπουλος, Έλληνας ποδοσφαιριστής

1984 - Κούλης Στολίζκας, Έλληνας ηθοποιός

1985 - Γιώργος Γιάμαλης, Έλληνας ποδοσφαιριστής

1986 - Απόστολος Τσιτσάρας, Έλληνας πολιτικός

1993 - Μπόμπι Μουρ, Άγγλος ποδοσφαιριστής

1998 - Νίκος Καλούδης, Έλληνας πολιτικός

2000 - Μιχαήλ Ρουφογάλης, Έλληνας στρατιωτικός

2001 - Ρηνιώ Παπανικόλα, Ελληνίδα ραδιοφωνική παραγωγός

2001 - Κλοντ Σάνον, Αμερικανός μαθηματικός

Ο Ζωγράφος και συγγραφέας Γιώργος Μιχελακάκης

Όποιος επιθυμεί να επικοινωνήσει με τον Γιώργο Μιχελακάκη ή να καταθέσει τις απόψεις του μπορεί να στείλει email στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις gmichelpaint@gmail.com ή kosmos@kosmos.com.au ή επιστολή στην διεύθυνση Kosmos Newspaper, 654 New Canterbury Road, Hurlstone Park NSW 2193.

Δύο μελέτες με θέμα την ελληνική ιστορία

Μελετώντας την Ιστορία που έχει γραφτεί παλαιότερα και αυτή που γράφεται σήμερα, διαπιστώνουμε όχι μόνο τις τεράστιες διαφορές για την αίσθηση του χρόνου που είχαν οι άνθρωποι σε διαφορετικές εποχές, αλλά ποιο ουσιαστικά μαθαίνουμε τι επιδίωκαν να αποκομίσουν λέγοντας την Ιστορία όπως εκείνοι την αντιλαμβάνονταν. Ότι η προσέγγιση της Ιστορίας μπορεί να αλλάζει οφείλεται όχι μόνο στις ανάγκες της εποχής που αλλάζουν, αλλά και στους ιστορικούς που ανάλογα με τις δικές τους προτεραιότητες που βάζουν φωτίζουν διαφορετικές πτυχές της ιστορίας.

Για παράδειγμα, το 2020 εκδόθηκαν δύο μελέτες με θέμα την ελληνική ιστορία. Η πρώτη του Γεώργιου Β. Δερτιλή με τίτλο «Επτά πόλεμοι, τέσσερις εμφύλιοι, επτά πτωχεύσεις, 1821-2016», Εκδόσεις Gutenberg, και η δεύτερη του Στέλιου Ράμφου με τον τίτλο «Η Ελλάδα των ονείρων, Σπουδή στο συλλογικό μας φαντασιακό», Εκδόσεις Αρμός. Η πρώτη μελέτη του Δερτιλή ρίχνει φως στα οικονομικά θέματα, όπως έλαβαν χώρα από την επανάσταση του 1821 μέχρι και την τελευταία οικονομική κρίση που ξέσπασε το 2009 και που ακόμα διαρκεί. Η δεύτερη μελέτη του Ράμφου δεν είναι οικονομική. Εξετάζει πως η συνείδηση των ανθρώπων για τον κόσμο (η λεγόμενη ταυτότητα) περνάει από διαδοχικές κρίσεις μέσα στο διάβα των αιώνων. Η μελέτη του ξεκινάει από την ύστερη αρχαιότητα στην οποία εντάσσεται και η πρώτη Βυζαντινή περίοδος 4ος -μέχρι μέσα του 7ου αιώνας περνά στον Μεσαίωνα και την Τουρκοκρατία και φτάνει μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα. Ο μεν Δερτιλής την οικονομική Ιστορία της Ελλάδος την εξετάζει όπως είναι λογικό μέσα από τα οικονομικά μεγέθη και με έννοιες που έχει δημιουργήσει η οικονομική επιστήμη, ενώ ο Ράμφος την ιστορία των εναλλαγών στη συνείδηση των Ελλήνων, την εξετάζει μελετώντας και συγκρίνοντας γνωστά δημοσιευμένα «όνειρα» και «οράματα», και με έννοιες που έχουν δημιουργηθεί από την κοινωνική ανθρωπολογία και την ψυχολογία.

Μια σημαντική διαφορά μεταξύ της οικονομικής εξέτασης του Δερτιλή και της πολιτισμικής εξέτασης του Ράμφου, έγκειται στο γεγονός ότι η μεν οικονομική επιστήμη πιστεύει ότι η οικονομία είναι εκείνη που παίζει

βαρύνοντα ρόλο στη διαμόρφωση των πεποιθήσεων και πράξεων των ανθρώπων, ενώ αντίθετα ο Ράμφος ακολουθώντας μια δομική προσέγγιση πιστεύει ότι η «ψευδής συνείδηση», αυτό που αποκαλούμε στην σημερινή κοινωνιολογική γλώσσα «ιδεολογία» ή «φαντασιακό», είναι αυτό που αντιστέκεται στη δύναμη της οικονομίας να αλλάζει τις πεποιθήσεις των ανθρώπων.

Είναι ίσως περιττό να παρατηρήσουμε ότι μεταξύ της οικονομίας και της πολιτισμικής παράδοσης, έχουμε μια διεγκυστίδα η οποία «νοθεύει» και την οικονομία και την παράδοση. Στην Ελλάδα ο εξορθολογισμός της οικονομίας έμεινε στις προθέσεις. Στην πράξη είχαμε μια οικονομία η οποία νοθεύτηκε από πεποιθήσεις και συμπεριφορές που πάν ε πίσω στον ελληνικό Μεσαίωνα και την Τουρκοκρατία. Το ίδιο συνέβει και στην «παράδοση» λειτούργησε στην Ελλάδα ως «Βιτρίνα» όπου κάτω από τη φουστάνελα οι άνθρωποι συνήθως φοράνε σύγχρονα «σέξι» εσώρουχα. Το λέω αυτό μεταφορικά, για να μη κυριολεκτήσω και θίξω έτσι τους θεσμικούς μας εκπροσώπους.

Εκτός από τους Ελλαδίτες ιστορικούς όπως τα δύο προαναφερόμενα ονόματα που σέβονται την επιστήμη τους και μας έχουν δώσει σπουδαίο έργο, έχουμε και έλληνες ιστορικούς που δημιουργούν έργο στο εξωτερικό. Ένας τέτοιος ιστορικός είναι ο Στάθης Ν. Καλύβας ο οποίος το 2015 μεσούσης της ελληνικής οικονομικής κρίσης, δημοσίευσε τη μελέτη με τον τίτλο «Καταστροφές και θρίαμβοι, οι 7 κύκλοι της σύγχρονης ελληνικής ιστορίας», Εκδόσεις Παπαδόπουλος. Η μελέτη αυτή πρωτοκυκλοφόρησε στα αγγλικά μια και ο σκοπός του Καλύβα που διδάσκει σε αμερικανικά και αγγλικά πανεπιστήμια ήταν να δια φωτίσει το αγγλόφωνο κοινό πως ενώ η νεοελληνική κοινωνία φτάνει μέχρι το χείλος της καταστροφής, εν τέλει την σώζουν «ως από μηχανής θεός» οι καλοί σύμμαχοί της! Είναι άραγε τόσο μεγάλη η επιρροή της αμερικανικής σκέψης επάνω στον έλληνα που τρώει το ψωμί του από τα αμερικανικά και αγγλικά πανεπιστήμια για να φτάσει στο συμπέρασμα πως τα «σωστικά» μνημόνια ήταν αποκλειστικά για το καλό μας και όχι σε τελικά ανάλυση για το καλό των δανειστών μας.

Την άλλη Παρασκευή το «Σκέπτομαι άρα υπάρχω» του Καρτέσιου έχει αντικατασταθεί από το «Δανείζομαι άρα υπάρχω» του σημερινού χρηματοπιστωτικού καπιταλισμού.

. Στην Ελλάδα ο εξορθολογισμός της οικονομίας έμεινε στις προθέσεις. Στην πράξη είχαμε μια οικονομία η οποία νοθεύτηκε από πεποιθήσεις και συμπεριφορές που πάν ε πίσω στον ελληνικό Μεσαίωνα και την Τουρκοκρατία.